

## ויגש (440)

הצדיק ניהם את אחיו ואמר להם שהוא זכה להגיע למלכות רק בזכות המכירה הזו, ועל כן מגיע להם ישר כח. כי בוודאי לולא המכירה וכל הנסיונות שבאו בעקבותיה, הוא לא היה זוכה למעלותיו ולגדולתו המופלאה.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

וַעֲתָה לֹא אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי הֶאֱלֹקִים (מה.ח)  
היה אומר רבי שמואל מסלונים זצ"ל בקול רעש גדול:  
יהודי צריך לומר לכל עניניו הגשמיים ולטרדות  
פרנסתו: "וַעֲתָה לֹא אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הִנֵּה", לא ירדתי  
לעולם הזה להתעסק עמכם ובעבורכם. "כִּי הֶאֱלֹקִים",  
לצורך עניני אלוקות, עבודתו של מקום. נשמתי חוצבה  
מתחת כסא הכבוד ועיקר תפקידי לדאוג לטובת נשמתי.  
לא ירדתי לעולם השפל עבור אכילה ושתייה, ואף לא  
בשביל אשתי ובני, כי אם למטרה אלקית, כל מה שברא  
הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו.

ספר "יגדיל תורה"

אנוס על פי הדיבור, עוסק במצוה  
וַיֹּאסֶר יוֹסֵף מְרַפְּכָתוֹ וַיַּעַל לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל אָבִיו... וַיִּפֹּל עַל  
צְוֹאֲרֵיו וַיִּכְךָ עַל צְוֹאֲרֵיו עוֹד (מו., כט)

אבל יעקב לא נפל על צווארי יוסף ולא נשקו, ואמרו  
רבותינו שהיה קורא את שמע (רש"י). ואמר מרן הגר"ח  
זצוקללה"ה, שהרי מבואר, שיעקב היה 'אנוס על פי  
הדבור' לרדת מצרימה. נמצא שברדתו למצרים היה  
קיום דין של מצוה, לרדת למצרים. והרי קי"ל (ברכות  
יא.): בשבת דידך ובלכת דידך הוא דמחייבת, הא דמצוה  
פטירת, ולכן, עד עכשיו, שהיה עוסק בקיום של מצוה,  
היה פטור מקריאת שמע. אבל כשבה למצרים, מיד קרא  
קריאת שמע. [ועיין בשפתי חכמים, שיוסף לא קרא  
קריאת שמע, משום דהוא היה עסוק במצות כיבוד אב.

ספר "ברכת מרדכי"

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף אָמֻתָּה הַפֶּעַם אֲחֵרִי רְאוּתִי אֵת  
פָּנֶיךָ (לו.)

לכאורה קשה, הרי אסור לפתוח פה לשטן, ומדוע אמר  
יעקב אבינו "אָמֻתָּה הַפֶּעַם"? וביאר המהרי"ל דיסקין:  
יעקב אבינו קרא באותה שעה קריאת שמע, שבה נאמר  
"בְּכָל נַפְשְׁךָ", אפילו נוטל את נפשו. והנה במשך  
עשרים ושנים השנים האחרונות לא יכול יעקב למסור  
את נפשו, כי עדיין לא סיים את יעוד חייו, ואין לו שנים  
עשר שבטים, אבל עתה יכול הוא לקרוא קריאת שמע  
עם כל הכוונות, כולל הכוונה למסור נפש למען שמו  
יתברך, כי כבר השלים את יעודו בחייו! זו בעצם היתה

וַיֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן וַיֵּלֶד זָקְנִים קָטָן וְאֲחִיו מֵת  
וַיִּנָּתֵר הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה (מד. כ)  
פירש החיד"א: כך אומרים שומרי התורה לעצמם, בכל  
נסיון שבא עליהם: "יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן", הוא משה רבינו,  
שהזהירנו לשמור כל מצוות התורה. "וַיֵּלֶד זָקְנִים קָטָן",  
הוא היצר הטוב, שנכנס לאדם בהיותו בר מצוה. "וְאֲחִיו  
מֵת", הוא היצר הרע, שאנו משתדלים לבטלו ולהמיתו,  
כמו שאמר דוד המלך: "וּלְבִי חָלַל בְּקִרְבִּי". "וַיִּנָּתֵר הוּא  
לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ", היא כנסת ישראל, "וְאָבִיו אֶהְיֶה", הוא  
הקב"ה.

ספר "מעין השבוע"

וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק (מה.א)  
יוסף רצה בעיקר לעורר בהם רגשי הכנעה ושפלות,  
למען תהא זו תשובה על חטאם, לפיכך דיבר אתם קשות  
וגרם להם צער ויסורים. ואילו הם לא זעו כלל ולא גילו  
כל סימן של הכנעה בפני יוסף. אבל עכשיו, משהתחיל  
יהודה לגלות הכנעה והירבה לומר: "עַבְדְּךָ" בקבלו  
עליו את עול ממשלתו של יוסף, לא יכול עוד יוסף  
להתאפק, והתוודע אל אחיו כיון שכבר השיג את  
מטרתו.

ספר "מעניה של תורה" בשם שם משואל

מה יכלו אחי יוסף להשיב, לולא נבהלו  
וְלֹא יָכָלוּ אֲחֵיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו (מה.ג)  
ממה שאמר הכתוב "וְלֹא יָכָלוּ אֲחֵיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ  
מִפָּנָיו" עולה כי אילו לא נבהלו, יכלו להשיב דבר על  
תוכחתו. מהי הטענה שאותה יכלו אחי יוסף לטעון? יש  
לומר: אמרו חז"ל: כל הגדול מחבירו, יצרו גדול ממנו.  
ממילא מול תוכחת יוסף שהוא קטן של שבטים ואם כן  
גם יצרו הוא קטן יותר ובנקל יכול היה לכבוש את יצרו  
ולא להביא את דיבתם רעה על אביהם. זו הטענה שיכלו  
אחיו להשיבו, אך לא השיבו כי נבהלו מפניו, כעדות  
הכתוב. זהו הקל וחומר של אבא ברדלא: אם אחי יוסף,  
שהיה להם מה להשיב, בכל זאת נבהלו, מעתה מה נענה  
אנו ליום הדין, כאשר יבוא הקב"ה בעצמו לדון עם כל  
אדם? מה נשיב?

ספר "כמוצא שלל רב"

אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרִימָה (מה.ד)  
לאחר שבירת הלוחות, ציוה ה' את משה לפסול לוחות  
חדשים, כנאמר (שמות לד, א) "וּכְתַבְתִּי עַל הַלּוּחֹת אֵת  
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלּוּחֹת הָרִאשִׁימִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ".  
נראה שהדיוק 'אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ' מיותר, ולכן דרשו חז"ל  
בגמרא (שבת פז, א): "יִישַׁר כּוֹחַךְ שִׁשִּׁיבִרְתָּ. אֵף פֶּה הִיא  
מִיּוֹתֵר לֵאמֹר לֵאחִיו 'אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם' לֵאחֵר שֶׁהִצִּיג אֶת  
עַצְמוֹ 'אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם'. לִכֵּן הִסְבִּיר הַשֵּׁפֶת אִמְתָּ, שִׁיוֹסֵף

הסיבה שכעת קרא קריאת שמע, כי אכן "אָמוֹתָהּ הַפָּעִם", עתה מוכן אני למסור נפש ולמות למען אהבת ה' יתברך, ובזה לקיים את הציווי "ואהבת את ה' אלוקיך"

ספר "זמנוק האור"

וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יַעֲקֹב פֶּמָּה יָמִי שְׁנֵי תַיִף (מז,ח)  
הקשה בספר "דולה ומשקה": מדוע פרעה שואל אותו כמה שני תיף, וכי זה מתאים לראות בן אדם מבוגר וישר לשאול אותו בן כמה אתה, הרי זה חוסר דרך ארץ? אלא ביארו המפרשים עפ"י מה שאמרו בגמרא (מו"ק יח.), אמר רב פפא פרעה שהיה בזמן משה הוא אמה וזקנו אמה וכו'. ועשה פרעה פתח היכלו שיושב בו, גובה אמה כפי קומתו, והוא היה יושב על כסאו כנגד הפתח, ועשה כן כדי שכל הנכנס אצלו בעל כרחו יצטרך לכוף את ראשו ולהשתחוות לו, כיון שעשה עצמו אלוה, וכן עשו כל מלכי מצרים. והנה כשנכנס אברהם אבינו אצל פרעה הראשון, נעשה נס והוגבה השער כנגד קומתו של אברהם ונכנס רגיל בלי שהוצרך לכוף ראשו, ונכתב בספר דברי הימים. וכשבא יעקב ג"כ גבה הפתח, ונכנס יעקב זקוף וללא כפיפת ראש. חשב פרעה שהוא אותו אחד, והנה אז אברהם היה קרוב לשמונים שנה, ומאותו הפרק עד עתה עבדו קרוב לרט"ו (215) שנה, לכן שאלו "פֶּמָּה יָמִי שְׁנֵי תַיִף", כי חשב שזה אברהם. ספר "להתעזר באהבתך"

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי אֶלְכָּה וְאָרְאֶנּוּ בְּטָרֶם אָמוֹת (מח,כח)

הקשה השל"ה הקדוש, היאך לא הבין יעקב אבינו שיוסף עדיין חי, הלוא ידוע מה שאמרו חז"ל דגזירה על המת שישתכח מן הלב, ומאחר שראה שחלפו שנים רבות ולא נשכח ממנו, ה"ז גופא ראייה שהוא עדיין חי. ונראה, דהנה מבואר בשו"ת צמח צדק (סי' ו') דמי ששכר שליח שילך עבורו ונהרג השליח בדרך, צריך המשלח לחזור בתשובה, וכדאי' בגמ' סנהדרין דהקב"ה אמר לדוד עד מתי יהיה עוון זה טמון בידך, על ידך נהרגה נוב עיר הכהנים, ואף דוד לא חטא בזה מ"מ כיון שבנסיבתו נהרגו הכהנים חשוב כאילו הרגם. ומשום כך, סבר יעקב אבינו דצריך הוא לשוב בתשובה, כיון שיוסף נהרג בדרך שהלך בשליחותו ובסיבתו חיה רעה אכלתהו. והן מצינו בגמ' (שבת קמט, ב) כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה, לפ"ז י"ל דסבר יעקב אבינו. דהלוא הסיבה שהמת משתכח מן הלב כתבו המפרשים דהיינו משום שהנשמה מסתלקת למעלה ואינה בזה העולם. אבל כאן הא דיוסף לא נשכח היינו משום דלא נכנס למחיצתו של הקב"ה בגלל שבגיניו נענש יעקב, אך לא בגלל שעדיין חי הוא, ולכן כששמע יעקב אבינו דעוד יוסף חי, ולא מת כשהיה בשליחותו רבה מאוד השמחה.

ספר "המאור שבתורה"

### הלכה: דיני כניסת שבת

מצוה לרחוץ כל גופו ולחוף את ראשו בערב שבת במים חמים לכבוד שבת. ואם אינו יכול להתרחץ כל גופו, יתרחץ לכל הפחות פניו וידיו בחמין. וגם מי שתורתו אומנותו יבטל מלימודו כדי להתרחץ לכבוד שבת. ואם אפשר נכון לטבול במקוה בערב שבת. וגם נשים צריכות לרחוץ לכבוד שבת. ויש לזהר שלא לרחוץ סמוך כ"כ לחשכה, שלא יבואו לידי חשש חילול שבת. ונכון יותר להתרחץ ביום שישי, שאז ניכר שהוא מתרחץ לכבוד שבת, ואם אי אפשר לו להתרחץ ביום ו', ירחוץ בליל שישי, ואם אינו יכול, יתרחץ ביום חמישי, כי כל מה שהוא קרוב לשבת, ניכר שהוא לכבוד שבת. ילקו"י

פתגם: מי שמאמין אינו מפחד. פתגם חסידי

חקירה: בידו: הטעם שמועיל הוא מדין מיגו שהיה יכול לעשות את המעשה בעצמו, או משום בעלים, שנחשב כבעלים של הדבר (שב שמעתתא ו-א: בממונות, מיגו, באיסורים בעלים) ספר "קובץ יסודות וחקירות

### סיפור: הקול הפנימי

יעקב עמד לפני מבחן קשה והיה בטוח שייכשל. אבל רגע לפני שניגש, הוא עצם עיניים ושמע בלב שלו קול קטן: תנסה, אתה יכול יותר ממה שאתה חושב. הוא האמין לקול הזה, ובסוף עבר המבחן בהצלחה. לפעמים האמונה הגדולה ביותר מתחילה ממשפט קטן שאומרים לעצמנו. סיפור חסידי

### שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוורה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'זיס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אזיזה. שלום בית: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. זיווג הגון: שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליינחן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. לעילוי נשמת: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר ייח כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען  
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:  
germon73@hotmail.fr  
ניתן למצוא את העלון  
www.kollel-aixlesbains.fr